

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Tweede Kamer der Staten Generaal
De vaste commissie voor Asiel en Migratie

Per e-mail verzonden

Geachte leden van de commissie voor Asiel en Migratie,

Ten behoeve van het commissiedebat over de opvang Oekraïne van de Vaste commissie voor Asiel en Migratie op 2 juli 2026 brengen de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman een aantal zorgen over de situatie van Oekraïense vluchtelingen onder uw aandacht.

We roepen u op deze zorgen in acht te nemen tijdens het commissiedebat. En er bij de minister op aan te dringen onze aanbevelingen uit eerdere brieven over klachtbehandeling in Oekraïne-opvanglocaties en over de omstandigheden in de opvang zo spoedig mogelijk op te volgen.

De situatie

De Nationale ombudsman en Kinderombudsman ontvangen sinds medio 2024 een toenemend aantal klachten over Oekraïne-opvanglocaties door heel het land. Zowel van bewoners als van organisaties die bij deze opvang betrokken zijn. Klachten zien met name op de leefomstandigheden in de opvanglocaties. Het merendeel van de locaties is niet geschikt voor langdurig verblijf, terwijl bewoners er inmiddels al ruim vier jaar verblijven. Een gebrek aan eigen voorzieningen en daarmee privacy maakt het leven daar zwaar. De ombudsmannen hebben opvanglocaties bezocht, meermaals de noodklok geluid en concrete aanbevelingen gedaan aan gemeenten. Desondanks zien de ombudsmannen tot op heden geen verbetering. Daarbij komt dat het nog altijd ontbrekende toekomstperspectief voor Oekraïense ontheemden in Nederland de situatie met de dag doet verslechteren. De impact op hun welzijn is groot, met name voor de kinderen en jongeren die ernstig te lijden hebben onder deze onzekere situatie. Zij kunnen zich hierdoor niet op een veilige en gezonde manier ontwikkelen.

Brief Nationale ombudsman over behandeling van klachten over Oekraïne-opvanglocaties

In april 2025 stuurde de Nationale ombudsman een brief aan alle gemeenten in Nederland¹. Daarin zette hij uiteen wat het klachtbeeld is op basis van gesprekken met bewoners van Oekraïne-opvanglocaties, klachtbehandelaars, locatiemanagers en gemeenten. De ombudsman constateerde dat Oekraïners hun weg niet weten te vinden in de klachtprocedure. En dat gemeenten niet goed weten hoe om te gaan met signalen.

De ombudsman kwam met een praktische handreiking met tips voor klachtbehandeling. Daarin stond de oproep aan gemeenten om te zorgen voor duidelijke informatie aan Oekraïners die op de locatie beschikbaar is.

¹ Brief van de Nationale ombudsman van 18 april 2025 [20250044 Oproep ombudsman aan gemeenten - informeer Oekraïense vluchtelingen over klachtprocedure 0.pdf](#)

Pagina 1

Datum
29 juni 2026

Onderwerp
onderzoek klacht

Ons nummer
2026/082

**Nationale ombudsman
Kinderombudsman**
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

Verder adviseerde de ombudsman om geen drempels op te werpen voor het indienen van een klacht. En te zorgen dat gemeenten weten wat er speelt op een locatie door actief signalen op te halen. De ombudsman bood aan mee te denken over verbetering van de klachtbehandeling.

Pagina 2

Ons nummer
2026/082

Brief Nationale ombudsman en Kinderombudsman over de situatie in de opvang

In december 2025 sloegen de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman alarm over de situatie in de opvanglocaties en het tekort aan opvangplekken². Het aantal klachten over de Oekraïne-opvang was sterk gestegen. Deze klachten gingen over gebrek aan privacy, bejegening, tekortschietende faciliteiten en over gedwongen verhuizingen. Daarbij wezen de ombudsmannen op de grote zorgen die er zijn over Oekraïense kinderen. Onder andere over het feit dat zij al ruim drie jaar in ongeschikte opvang verblijven, te weinig mentale ondersteuning krijgen en onderwijs volgen dat niet bij hun niveau past. Dat deze kinderen opgroeien in veiligheid, maar zonder perspectief. En dat gemeenten hun best doen, maar steeds vaker vastlopen op complexe regelgeving en beperkte uitvoeringsruimte.

In een brief aan de minister en alle gemeenten vroegen de ombudsmannen om snelle verbetering van de leefomstandigheden. Zij wezen op het door hen opgestelde mensen- en kinderrechtelijk toetsingskader met heldere normen voor kwalitatief goede opvang. Dit kader publiceerden de ombudsmannen eerder bij het rapport over gezinnen in de crisisnoodopvang³.

De ombudsmannen riepen gemeenten op tot onmiddellijke actie. Door te doen wat binnen hun mogelijkheden ligt om de leefsituatie te verbeteren en bewoners actief te betrekken bij oplossingen. Daarnaast riepen zij de minister op te zorgen voor voldoende en menswaardige opvang en gemeenten te ondersteunen met voldoende middelen, duidelijke wetgeving en structurele afspraken.

Situatie nog onveranderd en aanbevelingen niet opgevolgd

Tot op de dag van vandaag ontvangen de Nationale ombudsman en Kinderombudsman onverminderd klachten en signalen over de situatie van Oekraïense ontheemden in Nederland. Terwijl de situatie in de opvanglocaties nog altijd onder de maat is, dreigt een nieuwe verlenging van de tijdelijke verblijfstatus. Dit betekent nog langer onzekerheid voor de Oekraïners in de opvang. Deze onzekerheid maakt het ook voor gemeenten moeilijk om goede en structurele opvang te realiseren.

Ook voor Oekraïense jongeren die in Nederland willen studeren is nog altijd geen passende oplossing gevonden. Ondanks de inzet van diverse instanties⁴ hebben gevluchte Oekraïense jongeren in ieder geval ook

² Brief van de Nationale ombudsman en Kinderombudsman van 12 december 2025

[Nationale ombudsman en Kinderombudsman luiden noodklok Oekraïne opvang: menswaardige opvang in gevaar | Nationale ombudsman](#) en [brief-nationale-ombudsman-en-kinderombudsman-aan-de-minister-voor-asiel-en-migratie-8-december-2025.pdf](#)

³ 'De crisis voorbij' Naar een menswaardige opvang van asielzoekers vanuit mensen en kinderrechtelijk perspectief. Een rapport van de Nationale ombudsman en Kinderombudsman 27 juni 2023 [De crisis voorbij](#) hoofdstuk 3.

⁴ Zie ook de oproepen van het UAF [Oekraïense jongeren doen dringende oproep aan Den Haag - UAF](#) en de Adviesraad Migratie [Vanuit kwetsbaarheden naar kansen: Een goede toekomst voor Oekraïense kinderen en jongeren | Adviesraad Migratie](#)

aankomend studiejaar nog met andere regels te maken dan Nederlandse studenten en andere vluchtelingen. Zij hebben geen recht op studiefinanciering en betalen niet het wettelijk collegegeld maar het veel hogere instellingscollegegeld. Dit maakt studeren voor veel Oekraïense jongeren in Nederland onmogelijk en ontnemt hen een toekomstperspectief.

De situatie is onhoudbaar. Reden voor de ombudsmannen om alle betrokkenen met klem te verzoeken onze oproepen ter harte te nemen en de situatie voor Oekraïners in Nederland te verbeteren.

Deze brief is ter informatie aan de minister van Asiel en Migratie gestuurd.

Indien u over de inhoud van de brief vragen heeft, horen we graag van u.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

De Kinderombudsvrouw

Reinier van Zutphen

Margrite Kalverboer